

цикл постачання в онлайн-режимі й оплачувати замовлення одразу після доставки.

Але посилений цифровий контроль не гарантує постачання якісних продуктів і не виключає "договорняки" між начпродами і постачальниками.

На кожному етапі продуктового забезпечення армії безліч ризиків і проблем. "Українська правда" дослідила весь цикл постачання продуктів для військових – від тендерів до реалізації в підрозділах ЗСУ.

Етап контракування

Свіжа спаржа, охолоджений осетер, крупа саго **донедавна** входили до **Каталогу продуктів харчування** ЗСУ і були доступні для замовлення у військовій частині. Продукти для Збройних сил України постачаються за так званою каталожною системою з 2019 року, відколи міністр оборони затвердив перший Каталог.

Як це працює на практиці? ДОТ контракує не окремі товари, а всі позиції з Каталогу – від м'яса, риби, яєць, молочки, круп, макаронів і хліба до овочів, фруктів, спецій, горіхів, солодоців і напоїв. Загальну потребу в усіх продуктах завчасно визначають спеціалісти Міністерства оборони та Командування сил логістики ЗСУ.

Залежно від потреб підрозділу начпрод замовляє будь-які продукти з Каталогу, а законтракуваний постачальник зобов'язаний вчасно їх доставляти. Загальна ціна Каталогу формується з вартості всіх позицій. До 2024-го Каталог складався з 409 позицій.

Екзотичні товари, наприклад осетри і крупа саго, не користувалися попитом в армії, але дозволяли постачальникам демпінгувати ціни в тендерних пропозиціях, щоб укласти "жирний" контракт із Міноборони. Вони максимально завищували ціни на ходові продукти, а неходові "продавали" майже задарма. Так з'явилися **"яйця по 17"** і **"абрикоси по 10** (в несезон)".

У 2024 році співробітники Державного оператора тилу скоротили Каталог до 360 позицій – "викинули" частину непопулярних серед військових продуктів. А ще встановили граничні ціни на основі ринкових і перевели всі харчові закупівлі на майданчик Prozorro.

"Показові випадки демпінгу були до заснування ДОТ (в грудні 2023 року – УП). Ми встановили обмеження: не вище граничної ціни та не нижче ніж 30–40% від неї. Наприклад, у січневих торгах цього року максимальна ціна яєць була 6,20 гривень за штуку, мінімальна – 4,34 грн/шт.", – пояснює УП директор програми харчування Агенції оборонних закупівель ДОТ Владислав Павленко.

На етапі аукціону перемагає той, хто пропонує найменшу ціну за комплект продуктів із 360 позицій Каталогу. Інші критерії, як-от доброчесність постачальника, не враховуються під час відбору. Але демпінг під контролем. Павленко запевняє, що представники Агенції перевіряють розрахунки кожного переможця торгів і відхиляють пропозиції, в яких присутні цінові махінації. Після завершення тендера Агенція укладає договір із переможцем.

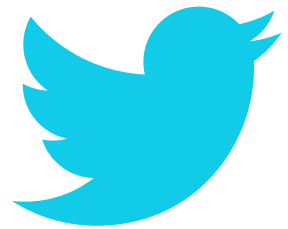
Частину продуктів для ЗСУ на 2026-ий Агенція оборонних закупівель ДОТ законтракувала ще наприкінці минулого року. Загальна вартість підписаних договорів – орієнтовно 26 мільярдів гривень, розповідає УП директор програми харчування Павленко.

Читайте також: **Скандали в Міноборони: хто затримує поставки необхідного для ЗСУ і при чому тут родичі нардепів**

Серед цьогорічних постачальників продуктів для армії – компанія "ГРАНД КОНСАЛТ". Заступниця голови громадської антикорупційної ради при Міноборони і журналістка видання "Цензор.НЕТ" Тетяна Ніколаєнко **стверджує**, що підприємство належить "королеві яєць по 17" Тетяні Глиняній.

Через маніпуляції з цінами в контрактах упродовж серпня – грудня 2022-го компанії Глиняної отримали понад **733 мільйони гривень**. Бізнесвумен має підозри від НАБУ – у привласненні чужого майна й відмиванні грошей. Вона переховується від слідства за кордоном із 2023 року. І продовжує заробляти грубі гроші на харчах для армії.

В **матеріалі** Тетяни Ніколаєнко зазначається, що компанія Глиняної входить до трійки найбільших постачальників МОУ за підсумками першого кварталу 2026-го.

ТОП-3

ЗА СУМОЮ ЗАКУПІВЕЛЬ У ПЕРШОМУ КВАРТАЛІ 2026 РОКУ

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВДА

Джерело: Цензор.НЕТ

"Репутаційні оцінки або публічні скандали не є юридичною підставою для відхилення чи розірвання контракту, якщо немає відповідних рішень суду або інших визначених законом обмежень. Серед підстав для відхилення чи розірвання контракту – банкрутство, санкції щодо компанії чи її власників, а також зв'язки з державою-агресором", – пояснюють УП в Агенції оборонних закупівель ДОТ.

Систематичне невиконання зобов'язань також може бути підставою для дострокового завершення контракту. Наприклад, на початку 2026-го Агенція "попрощалася" з ТОВ "Черкаський м'ясокомбінат" і ТОВ "Юсмак". Вони регулярно не довозили або затримували поставки продуктів.

Кілька років тому в Міноборони намагалися запровадити "чорний список" підприємств, які поставили неякісні товари або зірвали поставки, щоб у майбутньому уникати співпраці з ними. Але не вдалося.

"Почався шквал позовів від компаній (до ДОТ – УП), бо вони таки дочитали, що наше законодавство не передбачає ніякого "чорного списку" і такі дії держави були незаконними. "Чорний список" треба або узаконювати, або впроваджувати постановою Кабміну. У нас не було ні того, ні іншого. Це був нічим не підкріплений внутрішній порив Міністерства оборони, тому воно ні до чого не призвело", – каже УП Тетяна Ніколаєнко.

Із "чорного списку" у великі торги Міноборони вдалося повернутися підприємству **"ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ"**. Саме ця компанія, за даними **NGL.media**, в 2024-му поставила військовим на Донеччині майже 11 тисяч бляшанок неякісної тушкованки зі свинини.

В жовтні 2024-го Державний оператор тилу розірвав угоду із "ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ" на понад 2 мільярди гривень. Компанію оштрафували та заборонили брати участь у тендерах ДОТ упродовж року – до 16 жовтня 2025-го. Але вже під час торгів на друге півріччя 2025-го підприємство отримало підряди на **3,3 мільярда гривень**. Цьогоріч Агенція оборонних закупівель ДОТ також за контрактувала товари в цієї компанії.

Читайте також: **Замість тюрми – монополія: Глиняна стала одним з найбільших підрядників Міноборони**

ПОСТАЧАЛЬНИКИ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ЗСУ В 2026 РОЦІ

ТОВ "Аделін"
ТОВ "Буський Консервний Завод"
ТОВ "Гранд Консалт"
ТОВ "Контракт Продрезерв 5"
ТОВ "Охтирка М'ясопродукт"
ТОВ "Регіон-Продукт"
ТОВ "ТК "Агропродпром-Сервіс"
ТОВ "Трейд Граніт Інвест"
ТОВ "ЮТ Компані"
ТОВ "Флавакор"

Агенція оборонних закупівель ДОТ розірвали договори із ТОВ "ЧЕРКАСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ" та ТОВ "ЮСМАК" на початку 2026-го. Компанії не дотримувалися умов контрактів.

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВДА Джерело: Агенція оборонних закупівель ДОТ

Автор: Андрій Калістратенко, УП

Після закупівельних процедур починається наступний етап забезпечення військових – замовлення і постачання продуктів.

Читайте також: **Як Тетяна Глиняна та "Атомсервіс" обкрадають на харчуванні військово (РОЗСЛІДУВАННЯ)**

Етап замовлення і доставки

Закордонні вояжі, спа-процедури в робочий час, **нерухомість на Балі**, люксові автівки, брендовий одяг на додаток до військової форми з майорськими погонами. Так **"у кайф і задоволення"** жив начпрод 25-ої бригади ДШВ Костянтин Свірідов, поки до нього на початку лютого 2026-го не навідалися з підозрами співробітники Державного бюро розслідувань (ДБР) і Офісу генерального прокурора (ОГП).

Від начпродів напряму залежить, чим харчуються бійці. Десантникам 25-ої бригади доводилося їсти гнилі овочі та фрукти.

Слідчі встановили, що Свірідов отримував "відкати" за прийом зіпсованих продуктів – до 50% від вартості поставок. Також начпрод у змові з представниками компанії підписували накладні на повний обсяг продуктів, а до підрозділів доставляли лише частину. Решту "списували" через підконтрольних осіб.

Як відомо УП від співрозмовників у правоохоронних органах, постачальником продуктів для 25-ки є ТОВ "Буський консервний завод". На початку повномасштабни завод був підрядником "Трейд лайнс рітейл" – компанії з орбіти **Гринкевичів** – львівських бізнесменів, які збагачувалися на поставках неякісного одягу для ЗСУ.

Наразі правоохоронці не оголошували підозри представникам компанії. Однак співрозмовник УП у Державному бюро розслідувань зауважив, що **"в розробці кілька працівників "Буського консервного заводу"**. В Агенції оборонних закупівель ДОТ нам повідомили, що надають слідчим **"усю необхідну інформацію за запитом"**. Контракт із компанією не скасували.

Майор Свірідов перебуває під вартою. Йому інкримінують шахрайство, одержання неправомірної вигоди, ухилення від служби під час воєнного стану, незаконне збагачення та легалізацію майна, отриманого злочинним шляхом.

"Договорняки" на рівні начальників продслужб і постачальників – не нова історія.

"Представники одного відомого продуктового бренду десь три роки тому розповідали мені, що на них вийшов начпрод і сказав: "Нам треба три тонни ковбаси. Можете привезти півтори, а гроші за решту – просто поділимо". Вони відмовилися від пропозиції. Але ця історія працює з багатьма постачальниками", – розповідає УП заступниця керівника антикорупційної ради при МОУ Ніколаєнко.

Зменшити корупцію на низовому рівні мала б зміна **моделі забезпечення**. Принаймні так вважає директор програми харчування Агенції оборонних закупівель Павленко. До квітня 2024-го постачальники закріплювалися за військовими частинами. Останні два роки поставки продуктів у підрозділи відбуваються за регіональним принципом.

"Якщо постачальник закріплюється за військовою частиною, він постійно спілкується з

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

одним і тим самим начальником продовольчої служби. У нього з'являється можливість вибудувати неформальні зв'язки і, можливо, організувати махінації на постачаннях.

Коли підрозділи переміщуються (відповідно змінюється і постачальник – УП), набагато менша ймовірність, що компанія і начпрод будуть організовувати корупційні дії. Я не говорю, що корупція взагалі відсутня. Але вона значно менша, ніж була раніше", – переконаний Павленко.

З погляду логістики регіональна модель очевидно ефективніша і для постачальників, і для військових. Першим не доводиться ганяти завантажені машини через всю Україну. Другі отримують замовлення швидше. Але на якість продуктів це ніяк не впливає.

"Кожен товар треба перевіряти, бо на*обують" на всьому. Іноді замість масла привозять маргарин. Замість сала – жир. Замість охолодженого м'яса – заморожене. А мене потім командир "сношає" за прийом таких продуктів", – дратується співрозмовник УП, який очолює продовольчу службу в одній з бригад ЗСУ.

Зрив термінів доставки – звичайна річ в його підрозділі. Агенція оборонних закупівель ДОТ штрафуватиме постачальників як за затримку, так і за непоставку. Період доведення замовлення – 5 днів з наступного дня після формування заявки. Далі нараховується штраф у розмірі 50% від вартості продукції.

За минулий рік ДОТ оштрафував постачальників за порушення умов договорів на понад 373 мільйони гривень. Для розуміння: загальна вартість минулорічних контрактів – 34,3 мільярда гривень.

Добровільно сплачено лише 21 із 373 мільйонів гривень штрафів. Решту санкцій Агенція стягуватиме через суд. Щоб покращити забезпечення підрозділів, в Агенції думають впровадити **3PL** модель. За цією системою продукти в підрозділи доставлятиме професійний логістичний оператор, а не компанії-постачальники. Перед відправкою в частини якість усіх товарів перевірятимуть фахівці АОЗ.

Модель 3PL тестували в Києві та Київській області впродовж 2025-го. До пілоту долучилися понад 50 українських виробників. Агенція отримала позитивний фідбек від ЗСУ: семеро з десяти військових відзначили покращення харчування.

Але є кілька нюансів. По-перше, у ланцюжку постачання з'явиться посередник – логістичний оператор, а значить, термін і вартість доставки збільшаться. По-друге, повноцінний запуск проекту – питання довгострокової перспективи. А їсти військовим треба щодня. І не завжди якість їхнього харчування залежить тільки від продукції. Баги часто проявляються вже під час приготування їжі у військових частинах.

Читайте також: **Як яйця по 17 гривень перетворилися на готелі в Хорватії: з життя і справ харчової мафії Міноборони**

Етап реалізації

- *Що сьогодні на сніданок?* – запитує у побратима офіцер однієї з сухопутних бригад.

- *Ви не повірите, знову курочка з кашею*, – жартує у відповідь боєць, який уже "розвідав" обстановку в їдальні.

Упродовж кількох місяців 2025-го кожен ранок для військових цього підрозділу починався однаково – із вареної курки і каші. Нові позиції в меню з'явилися, коли на службу в їдальню взяли кількох **непридатних для служби на бойових посадах** мобілізованих. Однак смак страв від цього не покращився.

"Дехто з наших кухарів не знає міри в спеціях. На їхніх змінах страви настільки пересолені і переперчені, що їсти нереально. В декого навпаки – усе прісне", – скаржиться УП заступник командира з **психологічної підтримки персоналу**.

"Наші кухарі – "обмежено придатні". ТЦК зловили більшість із них на вулиці, привезли до нас у підрозділ. Командир зрозумів, що вони не бійці, відправив на кухню.

Ніякого кулінарного досвіду в них, звичайно, не було. Але кого це хвилює? В армії багато процесів відбуваються за принципом: прийшло бойове розпорядження – за тиждень вивчити англійську мову з "нуля" на С1 і відзвітувати. Абсурдні задачі – нікудишнє виконання", – нарікає заступник командира з ППП.

Енергетична цінність щоденних страв для військових має бути не менше **3500 ккал**. Кухарі, начальники продслужби і медслужби відштовхуються саме від цієї цифри, коли складають меню на тиждень. Релігійні та етичні уподобання бійців вони зазвичай не враховують.

"Хто б це не був, навіть мусульманин, я маю виділити йому 20 грамів сала на день, згідно з нормами. Він може не їсти, але видати я мушу. Не зіпсується. Хтось із побратимів точно з'їсть", – розповідає УП один із начпродів.

А молоко і згущівка передбачені лише для військових, які виконують бойові завдання – за шкідливість служби.

Читайте також: **В очікуванні останньої битви: Чи зможе Міноборони перемогти пацоків харчової мафії?**

Базове меню військової частини / Джерело: Міністерство оборони України

Кожен підрозділ організовує харчування в міру власних сил. На "нулі" військові їдять переважно сухпайки. Хтось готує прості страви, на кшталт гречки з тушкованкою, на газових пальниках. Іноді командири відправляють своїм бійцям на позиції різні смаколики типу шашлика або фастфуда дронами "Вампір" і НРК.

Поблизу фронту аматори облаштовують кухонні зони у напіврозбитих хатах, щоб прогудувати десятки бійців після бойових завдань. У таких умовах працює подружжя військових кухарів із позивними "Флойд" і "Флора".

Вони щодня годують сніданками, обідами й вечереми пів сотні воїнів. "Польове" меню в підрозділі максимально різноманітне – від борщу до бограча, від картоплі з котлетами до баношу з полонинською бринзою, від млинців до шарлотки.

В деяких підрозділах шефи з досвідом готують страви ресторанного рівня на облаштованих усіма необхідними приладами кухнях. Агенція оборонних закупівель ДОТ вирішила поширювати досвід професіоналів за допомогою спільного проєкту із Євгеном Клопотенком **"Готуємо до бою"**.

Шеф-кухар не розроблятиме нове меню для бійців. Він лише формує збірник із рецептами страв, які професійні кухарі вже готують у своїх підрозділах. І, як запевняє директор програми харчування **Агенції оборонних закупівель ДОТ** Владислав Павленко, грошей за реалізацію проєкту Клопотенко не отримує.

Кожен рецепт матиме інструкцію, щоб приготувати їжу могли навіть кухарі без досвіду. Але "зобов'язалівки" годувати військових виключно за збіркою Клопотенка не буде. Під час роботи над проєктом шеф-кухар має врахувати польові та стаціонарні умови приготування, логістичні проблеми й реальні можливості підрозділів.

"Українська правда" зверталася до Євгена Клопотенка по коментар, проте він не став обговорювати проєкт, допоки не буде перших практичних результатів.

Читайте також: **Турист із Держфінмону та хата на Балі за гнилу моркву: як велика корупція ховається за відрядженнями та офшорами**

Можливо, збірка Клопотенка допоможе якомусь кухарю розібратися з технологією приготування тієї чи іншої страви. Та глобально цей проєкт ніяк не покращить харчування в армії.

Корупція на різних етапах продуктового забезпечення військових – головна проблема. Вона є наслідком безкарності.

*"Надо буде просчитати ще одне, щоб здешевлення було, потому що говядина одна буде дорога. То ви виріжете саме пісне м'ясо із свиноматок і перекрутите його наполовину із яловичиною", – відома цитата "амбасадорки золотих яєць" Тетяни Глиняної з **аудіозаписів НАБУ**, оприлюднених у квітні 2025-го.*

Під час тієї розмови білоцерківська бізнесвумен наказувала своїй підлеглий розбавляти яловичу тушкованку дешевою свининою. Співрозмовниця Глиняної без докорів сумління погоджувалася і повторювала: "М'ясорубка перекруте".

*Детективи НАБУ і прокурори САП **завершили розслідування** в цьому провадженні ще у вересні 2025 року. Але справу досі не скерували до суду, бо представники сторони захисту ще ознайомлюються з матеріалами слідства.*

Тим часом "ТОВка" Глиняної продовжує заробляти гроші на постачанні продуктів для армії.

"Наші правоохоронці можуть покарати начпродів, але не компанії. Тому в них продовжують працювати корупційні схеми. Зараз "Буський консервний завод" фігурує в кримінальному провадженні. До цього були відкриті справи по "Атомсервісу", "Гранд консалту".

Я підозрюю, що в таких провадженнях судові засідання можуть розтягуватися на десятиліття і ніхто зрештою не отримає реальних строків.

Держава покладається на добросовісність компаній. Але насправді, якщо не виключати порушників із ланцюжка (постачальників – УП) і не карати за корупцію, ми ще дуже довго будемо вибудовувати цю добросовісність", – вважає Тетяна Ніколаєнко.

А українські бійці ще дуже довго їстимуть те, що "м'ясорубка перекруте", замість якісних продуктів.

Ангеліна Страшкулич, опубліковано у виданні **Українська правда**

Читайте також:

- **200% маржі на пластикових флягах. Чому так дорого і хто так заробляє на ЗСУ під час війни?**
- **"Харчова мафія" яка живиться на підрядах для Міноборони накопичує сили для удару у відповідь**
- **Ворог серед нас: на захист харчової мафії стали судді з квартирами у Москві**
- **Битва проти харчової мафії: затримано одного з її керманичей Олександра Козловського**
- **Хтось хоче отримати під свій контроль грошові потоки по закупівлі озброєнь для ЗСУ**
- **Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості вирішило рятувати тих, хто зриває поставки на фронт, а не тих хто воює**
- **Як новий міністр оборони Шмигаль стає на слизьку доріжку корупційних попередників**
- **Динаміка негативу. Як зростаюча корупція стала головною проблемою для рейтингу Зеленського**
- **Бізнес на воді: як харчова мафія привчає армію до «м'ясної дієти» без м'яса**

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

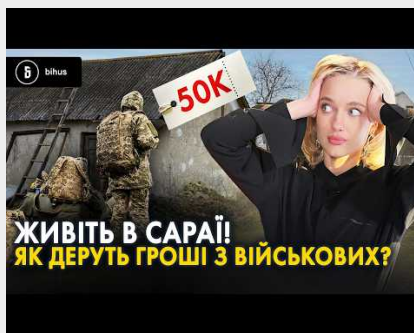
Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку**

використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення. При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com